

ADVIES 16-2022

**Herevaluatie van de quoterings van de
schadelijke effecten van de gevaren
vermeld in het analyseprogramma van
het FAVV: partim diergezondheid**
(SciCom 2021/07)

Advies goedgekeurd door het Wetenschappelijk Comité op 25/11/2022.

Sleutelwoorden:

Controleprogramma van het FAVV, analyses, schadelijk effect, bemonstering, dierenziekten, diergezondheid

Key terms:

Control program of the FASFC, analyses, adverse effect, sampling, animal diseases, animal health

Inhoud

Samenvatting	3
Summary	4
1. Referentietermen	5
1.1. <i>Vraagstelling</i>	5
1.2. <i>Wettelijke bepalingen</i>	5
1.3. <i>Methode</i>	5
2. Inleiding	6
2.1. <i>Algemene informatie over het controleprogramma van het FAVV</i>	6
2.2. <i> criterium “schadelijk effect”</i>	7
2.3. <i>Definities en schaal voor de quotering van de schadelijke effecten</i>	7
3. Advies	7
4. Aanbevelingen.....	8
Leden van het Wetenschappelijk Comité	12
Belangenconflict	12
Dankwoord	13
Samenstelling van de werkgroep	13
Wettelijk kader	13
Disclaimer	13

Samenvatting

Vraagstelling

Het Wetenschappelijk Comité wordt verzocht een advies uit te brengen over de quoteringen van de schadelijke effecten van de verschillende gevaren (parameters) waarop het FAVV toezicht houdt in de voedselketen (analyseprogramma binnen het controleprogramma). Meer bepaald wordt er gevraagd om:

- de scores die worden toegekend voor de quotering van de ernst van de schadelijke effecten van de gevaren en parameters (ziekten of groep van ziekten in het kader van dit advies) in de voedselketen te bepalen of opnieuw te evalueren;
- indien het Wetenschappelijk Comité het nodig acht, de aanpak die moet worden gevolgd bij het bepalen van de score voor de quotering van de ernst van de schadelijke effecten opnieuw te evalueren.

Dit advies betreft de quotering van de schadelijke effecten van de gevaren (parameters) en de parameterprofielen (reeks van parameters) van het luik “dierengezondheid” van het controleprogramma.

Methode

Het advies is gebaseerd op expertopinie, wetenschappelijke literatuur en de huidige epidemiologische situatie van de verschillende dierenziekten/zoönosen.

Conclusies

Het Wetenschappelijk Comité stelt een beperkt aantal wijzigingen voor van de quotering van de schadelijke effecten van bepaalde parameters toegepast in het analyseprogramma van het luik “dierengezondheid” van het controleprogramma.

Daarnaast wordt er aanbevolen om voor elke parameter/pathogeen de gevoelige diersoort(en) aan te geven. Sommige pathogenen komen immers voor bij verschillende diersoorten waarbij de ernst van het ziektebeeld niet noodzakelijk gelijk is.

Een aantal parameters zijn pathogenen waarvoor in België een bestrijdings- of eradicatieprogramma van kracht is (bv. IBR, BVD, Brucellose,...). In het kader van deze programma's worden reeds heel wat stalen genomen. Er wordt aangeraden om het nut van eventuele bijkomende staalnames voor deze pathogenen in het kader van het analyseprogramma van het FAVV grondig te onderzoeken.

Summary

Opinion 16-2022 of the Scientific Committee established at the FASFC on the re-assessment of the ratings of adverse effect of hazards mentioned in the control programme of the FASFC: partim animal health.

Terms of reference

The Scientific Committee is asked to re-assess the scores of the adverse effect related to the various hazards (parameters) that are monitored by the FASFC in the food chain (program of analyses of the control programme). More specifically, it is asked :

- to determine or re-assess the scores assigned for grading the severity of the adverse effects related to the hazards, diseases, and parameters in the food chain;
- to re-assess, if the Scientific Committee finds it necessary, the approach to be followed in setting the severity rating of the adverse effects.

This opinion concerns the scores for the adverse effects of hazards (parameters) and parameter profiles (set of parameters) for the section 'animal health' of the monitoring programme.

Method

The opinion is based on expert opinion, scientific literature and the current epidemiological situation of different animal diseases and zoonoses.

Conclusion

The Scientific Committee proposes a limited number of changes to the scoring of the adverse effects of certain parameters applied in the analytical programme of the animal health section of the monitoring programme.

In addition, it is recommended to indicate the susceptible animal species for each parameter/pathogen. Indeed, some pathogens occur in different animal species where the severity of the clinical picture is not necessarily the same.

A number of parameters are pathogens for which a control or eradication programme is in force in Belgium (e.g. IBR, BVD, Brucellosis,...). Many samples are already taken as part of these programmes. It is recommended to thoroughly investigate the usefulness of any additional sampling for these pathogens within the framework of the FASFC analytical programme.

1. Referentietermen

1.1. Vraagstelling

Het Wetenschappelijk Comité wordt verzocht een advies uit te brengen over de quoteringen van de schadelijke effecten van de verschillende gevaren (parameters) waarop het FAVV toezicht houdt in de voedselketen (analyseprogramma binnen het controleprogramma). Meer bepaald wordt er gevraagd om:

- de scores die worden toegekend voor de quotering van de ernst van de schadelijke effecten van de gevaren, ziekten en parameters in de voedselketen te bepalen of opnieuw te evalueren;
- indien het Wetenschappelijk Comité het nodig acht, de aanpak die moet worden gevolgd bij het bepalen van de score voor de quotering van de ernst van de schadelijke effecten opnieuw te evalueren.

Dit advies betreft de quotering van de schadelijke effecten van de gevaren (parameters) en de parameterprofielen (reeks van parameters) van het luik “diergezondheid” van het controleprogramma.

1.2. Wettelijke bepalingen

Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden.

Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 999/2001, (EG) nr. 396/2005, (EG) nr. 1069/2009, (EG) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 en (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad, de Verordeningen (EG) nr. 1/2005 en (EG) nr. 1099/2009 van de Raad en de Richtlijnen 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG en 2008/120/EG van de Raad, en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad, de Richtlijnen 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG en 97/78/EG van de Raad en Besluit 92/438/EEG van de Raad (verordening officiële controles) Voor de EER relevante tekst.

1.3. Methode

Het advies is gebaseerd op expertopinie, wetenschappelijke literatuur en adviezen en de huidige epidemiologische situatie van de verschillende dierenziekten/zoönosen.

Overwegende de vergadering van de werkgroep op 20 mei 2021 en de plenaire zitting van het Wetenschappelijk Comité op 25 november 2022,

brengt het Wetenschappelijk Comité het volgende advies uit:

2. Inleiding

2.1. Algemene informatie over het controleprogramma van het FAVV

In België berust de controle van de voedselveiligheid onder meer op de jaarlijkse uitvoering door het FAVV van een geprogrammeerd aantal analyses ("analyseprogramma") op monsters genomen in de voedselketen (dieren en planten, dierlijke en plantaardige producten). Het doel hiervan is de opsporing van anomalieën en non-conformiteiten die schadelijke effecten kunnen hebben op de voedselveiligheid (volksgezondheid) en/of op de dierlijke en plantaardige productie (dier- en plantengezondheid). De bemonstering van het waakzaamheidsprogramma is gericht op producten, dieren en planten met een verhoogd risico of die tekenen vertonen van ziekte en de monsternemingen kunnen meer gericht zijn op basis van vooraf vastgestelde criteria (bv. de oorsprong van het product, de kweek- of productiemethode, enz.).

Wanneer het aantal analyses niet is opgenomen in de reglementering, dan wordt dit aantal geraamd door de expert van DG Controlebeleid van het FAVV op basis van een statistische benadering die met name **de ernst van de schadelijke effecten van een gevaar** in rekening neemt.

Deze statistische aanpak in het kader van het waakzaamheidsprogramma is gebaseerd op een te controleren prevalentieniveau, d.w.z. een maximale prevalentie die bij de analyses van het monster niet mag worden overschreden (Maudoux et al., 2006). Deze prevalentie wordt gekenmerkt door een bepaald betrouwbaarheidsniveau en is gebaseerd op een hypergeometrische verdeling, dat wil zeggen dat een monster wordt gerangschikt als 'positief' of 'negatief' (lees: niet-conform of conform) ten opzichte van een norm of een actiegrens.

Het aantal te programmeren analyses van een parameter wordt berekend volgens onderstaande formule:

$$n = [1 - (1 - \gamma)^{1/(P \times N)}] \times [N - ((P \times N) - 1)/2]$$

met:

- n, het aantal analyses dat nodig is om een kans γ te hebben dat ten minste één niet-conform resultaat wordt gedetecteerd in het monster;
- γ , maakt het mogelijk het betrouwbaarheidsniveau te bepalen ($1 - \gamma$);
- N, de grootte van de populatie waarvan een monster wordt genomen;
- P, het te controleren prevalentieniveau.

Het bepalen van het betrouwbaarheidsniveau en van het te controleren prevalentieniveau berust op een voorafgaande beoordeling van de risico's die gebaseerd is op drie criteria:

- het schadelijk effect van een gevaar, van een ziekte op het vlak van toxiciteit, virulentie of negatieve economische impact, enz.
- de geraamde prevalentie van de besmetting, van de ziekte, enz. in de te controleren populatie;
- het aandeel van de populatie op de totale besmetting van de voedselketen, op de verspreiding of de algemene impact van de ziekte.

2.2. Criterium “schadelijk effect”

Het criterium “schadelijk effect” weerspiegelt het intrinsiek schadelijk effect van het gevaar of van een ziekte op de gezondheid van mensen, dieren of planten. In dit dossier weerspiegelt het criterium “schadelijk effect” het intrinsiek schadelijk effect van het gevaar op de gezondheid van dieren en/of mensen.

Dit criterium heeft een rechtstreekse invloed op het te controleren prevalentieniveau (de prevalentiebovengrens die niet zou mogen worden overschreden in de voedselketen) en die ook een rol speelt bij de bepaling van het betrouwbaarheidsniveau van het resultaat van de monsternamen in de voedselketen.

Het te controleren prevalentieniveau wordt bepaald door de volgende verhouding:

- 10 % wanneer het gevaar of de ziekte als weinig ernstig wordt beschouwd (quotering “schadelijk effect” = 1; zie ook punt 2.3)
- 5 % wanneer het gevaar of de ziekte als vermoedelijk ernstig wordt beschouwd (quotering “schadelijk effect” = 2)
- 2,5 % wanneer het gevaar of de ziekte als ernstig wordt beschouwd (quotering “schadelijk effect” = 3)
- 1 % wanneer het gevaar of de ziekte als zeer ernstig wordt beschouwd (quotering “schadelijk effect” = 4)

2.3. Definities en schaal voor de quotering van de schadelijke effecten

De ernst van de schadelijke effecten van de verschillende parameters (gevaren) wordt gequoteerd op een schaal van 1 tot 4. Deze quoteringen:

- houden rekening met de schadelijke effecten voor de gezondheid en met de schadelijke effecten voor de dierlijke en de plantaardige productie;
- worden gebruikt bij het opstellen van een programmering waarvan de hoofddoelstelling is om de aanwezigheid van een gevaar op te sporen wanneer dit gevaar een referentiewaarde overschrijdt;
- stemmen overeen met de maximumquotering van de schadelijke effecten van de verschillende parameters wanneer een analyse een “parameterprofiel” betreft.

Over het algemeen wordt voor de quotering van de ernst van de schadelijke effecten een schaal gehanteerd van "1" (geen of weinig schadelijke effecten) tot "4" (zeer belangrijke schadelijke effecten). De definities van de verschillende gradaties binnen deze schaal zijn opgenomen in het document 2009/78/PCCB “Methodologie voor het opstellen van de officiële controles van het FAVV: Analyses en inspecties”, versie 6, van toepassing vanaf 01/11/2018).

Het Wetenschappelijk Comité heeft sinds 2005 al verschillende adviezen gepubliceerd betreffende de quotering van de schadelijke effecten (Advies 40-2005, 14-2010, 04-2013, 17-2017, 13-2021, 14-2021, 15-2021, 02-2022 en 04-2022).

Rekening houdende met de evolutie van de wetenschappelijke kennis enerzijds en de databanken van het FAVV anderzijds, wordt gevraagd om de quotering van de schadelijke effecten die in verband kunnen worden gebracht met de aanwezigheid van gevaren (parameters) in de voedselketen te herevalueren en desgewenst aan te vullen voor het luik ‘diergezondheid’.

3. Advies

Het Wetenschappelijk Comité heeft de lijst met parameters en parameterprofielen van het luik diergezondheid overlopen en er worden een aantal wijzigingen voorgesteld voor wat betreft

de score voor schadelijke effecten. Bovendien hadden een aantal parameters nog geen quotering voor schadelijke effecten ontvangen. Voor deze parameters wordt een quotering voorgesteld.

De quotering voor schadelijk effect werd gebaseerd op de gegevens in de wetenschappelijk literatuur omtrent de volgende eigenschappen:

- Veroorzaakte morbiditeit en mortaliteit
- Gemak van spreiding en besmettelijkheid
- Epidemiologische situatie voor de betreffende ziekte in België

Meer details omtrent de parameters en parameterprofielen die in het luik dierengezondheid zijn opgenomen en hun desbetreffende quotering voor schadelijk effect zijn te vinden in Bijlage-I. De wijzigingen die het Wetenschappelijk Comité voor de quotering voorstelt zijn daarbij aangeduid in geel.

4. Aanbevelingen

Het Wetenschappelijk Comité beveelt aan om voor elke parameter/pathogeen de gevoelige diersoort(en) aan te geven. Sommige pathogenen komen immers voor bij verschillende diersoorten waarbij de ernst van het ziektebeeld niet noodzakelijk gelijk is (bv. *Coxiella burnettii*). In Bijlage-I werden de verschillende gevoelige diersoorten van elke parameter/pathogeen weergegeven.

Een aantal parameters zijn pathogenen waarvoor in België een bestrijdings- of eradicatieprogramma van kracht is (bv. IBR, BVD, Brucellose,...). In het kader van deze programma's worden reeds heel wat stalen genomen. Er wordt aangeraden om het nut van eventuele bijkomende staalnames voor deze pathogenen in het kader van het analyseprogramma van het FAVV grondig te onderzoeken.

Voor het Wetenschappelijk Comité,
De Voorzitster,

Dr. Lieve Herman (Get.)
25/11/2022

Referenties

- Abreu-Villaça Y., Levin E.D. (2017).** Developmental neurotoxicity of succeeding generations of insecticides. *Environ Int.*, 99, 55-77.
- ANSES.** Les acariens du genre *Tropilaelaps* spp. <https://www.anses.fr/fr/system/files/ANSES-Ft-Tropilaelapspp0113.pdf>
- Blacklaws BA (2012).** Small ruminant lentiviruses: immunopathogenesis of visna-maedi and caprine arthritis and encephalitis virus. *Comp Immunol Microbiol Infect Dis.* 2012 May;35(3):259-69.
- de Guzman LI, Williams GR, Khongphinitbunjong K, Chantawannakul P (2017).** Ecology, Life History, and Management of *Tropilaelaps* Mites. *J Econ Entomol.* 2017 Apr 1;110(2):319-332.
- EFSA. (2019).** Report for 2017 on the results from the monitoring of veterinary medicinal product residues and other substances in live animals and animal products. doi:10.2903/sp.efsa.2019.EN-1578
- EFSA. (2020).** Report for 2018 on the results from the monitoring of veterinary medicinal product residues and other substances in live animals and animal products. doi:10.2903/sp.efsa.2020.EN-1775
- EFSA. (2021).** Report for 2019 on the results from the monitoring of veterinary medicinal product residues and other substances in live animals and animal products. doi:10.2903/sp.efsa.2021.EN-1997
- Eldin C, Mélenotte C, Mediannikov O, Ghigo E, Million M, Edouard S, Mege JL, Maurin M, Raoult D (2017).** From Q Fever to *Coxiella burnetii* Infection: a Paradigm Change. *Clin Microbiol Rev.* 2017 Jan;30(1):115-190.
- FAVV. (2018).** Methodologie voor het opstellen van het programma van de officiële controles van het FAVV: Analyses en inspecties. Versie 6. Van toepassing vanaf 01/11/2018.
- ICES (2011).** Dermo disease of oysters caused by *Perkinsus marinus*. Revised and updated by Susan E. Ford. ICES Identification Leaflets for Diseases and Parasites of Fish and Shellfish. Leaflet No. 30.
- Maclachlan NJ (2011).** Bluetongue: history, global epidemiology, and pathogenesis. *Prev Vet Med.* 2011 Nov 1;102(2):107-11.
- Maudoux J.P., Saegerman C., Rettigner C., Houins G., Van Huffel X., Berkvens D. (2006).** Food safety surveillance through a risk based control programme: approach employed by the Belgian Federal Agency for the Safety of the Food Chain. *Vet Q.*, 28, 140-54.
- Melenotte C, Million M, Raoult D (2020).** New insights in *Coxiella burnetii* infection: diagnosis and therapeutic update. *Expert Rev Anti Infect Ther.* 2020 Jan;18(1):75-86.
- OIE (2016).** Scrapie. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEWjOgrSF5Mj6AhXHqqQKHREyAwMQFnoECB4QAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.cfsph.iastate.edu%2FFactsheets%2Fpdfs%2Fscrapie.pdf&usq=AOvVaw2Sbv2hmpBHNF7cvnwp_4-0
- OIE Terrestrial manual (2018).** Chapter 3.2.6. Infestation of honey bees with *Tropilaelaps*

spp.

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwi7oaTlyNz6AhUHVhoKHURJBQwQFnoECA8QAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.oie.int%2Ffileadmin%2FHome%2Ffr%2FHealth_standards%2Ftahm%2F3.02.06_TROPILAEELAP_S.pdf&usq=AOvVaw0dNrksGbiC1GxsqFD1iNhH

OIE Terrestrial manual (2018). Chapter 3.3.5. Avian Mycoplasmosis.
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwi7Wp9jo4sj6AhVMxgIHHfVCB8EQFnoECAsQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.oie.int%2Ffileadmin%2FHome%2Feng%2FHealth_standards%2Ftahm%2F3.03.05_AVIAN_MYC_O.pdf&usq=AOvVaw1Lt9NcyUSCJmZ5R8Wb_m-e

OIE Terrestrial manual (2018). Chapter 3.4.7. Bovine viral diarrhoea.
https://www.woah.org/fileadmin/Home/eng/Health_standards/tahm/3.04.07_BVD.pdf

OIE Terrestrial manual (2018). Chapter 3.4.9. Enzootic Bovine Leucosis.
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwi7Ko6vkufv6AhVH04UKHT4RCosQFnoECCiQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.oie.int%2Ffileadmin%2FHome%2Ffr%2FHealth_standards%2Ftahm%2F3.04.09_EBL.pdf&usq=AOvVaw26U34ps0Y05UigZ9TK8PRP

OIE Terrestrial manual (2018). Chapter 3.4.11. Infectious bovine rhinotracheitis / Infectious pustular vulvovaginitis.
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiHoLPJvv36AhW_hv0HHV6EAtIQFnoECAkQAw&url=https%3A%2F%2Fwww.oie.int%2Ffileadmin%2FHome%2Ffr%2FHealth_standards%2Ftahm%2F3.04.11_IBR_IPV.pdf&usq=AOvVaw1QqGHJxb_KdxKyJgt9JjEH

Ribi re M, Olivier V, Blanchard P (2010). Chronic bee paralysis: a disease and a virus like no other? J Invertebr Pathol. 2010 Jan;103 Suppl 1:S120-31.

SciCom. (2005). Advies 40-2005 van het SciCom van 06/10/2005. Evaluatie van de waarden die worden toegekend aan de ernst van de schadelijke gevolgen die verbonden zijn aan de aanwezigheid van gevaren m.b.t. voedselveiligheid en/of dierlijke en plantaardige productie (dossier Sci Com 2005/24). Beschikbaar op : https://www.favv-afscab.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/2005/ documents/ADVIES_40-2005_NL_DOSSIER_2005-24.pdf

SciCom. (2010). Advies 14-2010 van het SciCom van 26/04/2010. Analyseprogramma van het FAVV: herevaluatie van de scores die zijn toegekend aan de ernst van de gevaren met betrekking tot voedselveiligheid, dierlijke productie en plantaardige productie (dossier Sci Com 2009/36B-partim chemie). Beschikbaar op: https://www.favv-afscab.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/2010/ documents/ADVIES14-2010_NL_DOSSIER2009-36B.pdf

SciCom. (2013). Advies 04-2013 van het SciCom van 24/01/2013. Evaluatie van de scores die aan gevaren toegekend worden in het kader van de programmering van de officiële controles (dossier Sci Com 2012/26). Beschikbaar op: https://www.favv-afscab.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/2013/ documents/ADVIES04-2013_NL_DOSSIER2012-26.pdf

SciCom. (2016). Advies 18-2016 van het SciCom van 01/12/2016. FAVV analyseprogramma: pesticidenresidu's (dossier SciCom 2015/22). Beschikbaar op : <https://www.favv-afscab.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/2016/ documents/Advies18->

[2016 Pesticides.pdf](#)

- SciCom. (2017).** Advies 17-2017 van het SciCom van 05/09/2017. Analyseprogramma voor geneesmiddelenresiduen (dossier SciCom 2017/02) Beschikbaar op : https://www.favv-afsca.be/wetenschappelijkcomite/adviezen/2017/ documents/Advies17-2017_SciCom2017-02_Analyseproggeneesmiddelenresiduen.pdf
- Smolowitz R. (2013).** A review of current state of knowledge concerning Perkinsus marinus effects on Crassostrea virginica (Gmelin) (the eastern oyster). Vet Pathol. 2013 May;50(3):404-11.
- Tarlinton R, Daly J, Dunham S, Kydd J (2012).** The challenge of Schmallenberg virus emergence in Europe. Vet J. 2012 Oct;194(1):10-8.
- Vanacker M., Quindroit P., Angeli K., Mandin C., Glorennec P., Brochot C., Crépet A. (2020).** Aggregate and cumulative chronic risk assessment for pyrethroids in the French adult population. Food Chem Toxicol., 143, 111519.

Voorstelling van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het FAVV

Het Wetenschappelijk Comité is een adviesorgaan ingesteld bij het Belgisch Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) dat onafhankelijke wetenschappelijke adviezen verstrekt met betrekking tot risicobeoordeling en risicobeheer in de voedselketen en dit op vraag van de Gedelegeerd Bestuurder van het FAVV, de Minister die bevoegd is voor de voedselveiligheid of op eigen initiatief. Het Wetenschappelijk Comité wordt administratief en wetenschappelijk ondersteund door de Stafdirectie voor risicobeoordeling van het Agentschap.

Het Wetenschappelijk Comité bestaat uit 22 leden die benoemd zijn bij koninklijk besluit op basis van hun wetenschappelijke expertise in domeinen die te maken hebben met de veiligheid van de voedselketen. Het Wetenschappelijk Comité kan bij de voorbereiding van een advies een beroep doen op externe deskundigen die geen lid zijn van het Wetenschappelijk Comité. Net zoals de leden van het Wetenschappelijk Comité dienen de externe experts in staat te zijn om onafhankelijk en onpartijdig te kunnen werken. Om de onafhankelijkheid van de adviezen te waarborgen, worden potentiële belangenconflicten transparant beheerd.

De adviezen zijn gebaseerd op een wetenschappelijke beoordeling van de vraagstelling. Zij vertolken het standpunt van het Wetenschappelijk Comité dat in consensus is genomen op basis van de risicobeoordeling en de bestaande kennis over het onderwerp.

De adviezen van het Wetenschappelijk Comité kunnen aanbevelingen bevatten voor het controlebeleid van de voedselketen of voor de belanghebbende partijen. De opvolging van de aanbevelingen voor het beleid behoort tot de verantwoordelijkheid van de risicomangers.

Vragen over een advies kunnen worden gericht aan het secretariaat van het Wetenschappelijk Comité: Secretariaat.SciCom@favv.be.

Leden van het Wetenschappelijk Comité

Het Wetenschappelijk Comité is samengesteld uit de volgende leden :

A. Clinquart*, P. Delahaut, B. De Meulenaer, N. De Regge, J. Dewulf, L. De Zutter, A. GeeraerdAmeryckx, N. Gillard, L. Herman, K. Houf, N. Korsak, L. Maes, M. Mori, A. Rajkovic, N. Roosens, C. Saegerman, M.-L. Scippo, P. Spanoghe, K. Van Hoorde, Y. Vandenplas, F. Verheggen, P. Veys**, S. Vlaeminck

* lid tot december 2021

** lid vanaf januari 2022

Belangenconflict

Er werden geen belangenconflicten vastgesteld.

Dankwoord

Het Wetenschappelijk Comité dankt de Stafdirectie voor risicobeoordeling en de leden van de werkgroep voor de voorbereiding van het ontwerpadvies en de twee deep readers (N. Korsak en K. Houf).

Samenstelling van de werkgroep

De werkgroep was samengesteld uit:

Leden van het Wetenschappelijk Comité: J. Dewulf (verslaggever), N. De Regge, L. Maes, M. Mori, C. Saegerman

Externe experts: /

Dossierbeheerders: P. Depoorter

Waarnemers: J.-P. Maudoux (AFSCA)

Wettelijk kader

Wet van 4 februari 2000 houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, inzonderheid artikel 8;

Koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen;

Huishoudelijk reglement, bedoeld in artikel 3 van het Koninklijk besluit van 19 mei 2000 betreffende de samenstelling en de werkwijze van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, goedgekeurd door de Minister op 8 juni 2017.

Disclaimer

Het Wetenschappelijk Comité behoudt zich, te allen tijde, het recht voor dit advies te wijzigen indien nieuwe informatie en gegevens ter beschikking komen na de publicatie van deze versie.

Bijlage-I: Door het Wetenschappelijk Comité voorgestelde quoteringen van de schadelijke effecten van de verschillende parameters en parameterprofielen voor het luik 'dierengezondheid' in het controleprogramma van het FAVV.

De namen van de parameters en parameterprofielen zijn overgenomen uit de samenvattende tabel van het FAVV. Parameters voor dewelke een quotering of een wijziging in de quotering door het Wetenschappelijk Comité wordt voorgesteld, zijn in geel gemerkt.

Parameter/Profiel van parameters	Quotering van schadelijke effecten voor de volksgezondheid	Quotering van schadelijke effecten voor de dierengezondheid	Globale quotering van schadelijke effecten	Diersoort	Opmerking	Referenties
Genotypische gevoeligheid voor scrapie		4	4	Ovis spp., Capra spp.	Het gaat hier om een genetische gevoeligheid om scrapie te ontwikkelen. De score voor schadelijk effect werd gegeven voor het overdraagbare spongiforme encephalopathie agens PRPsc (scrapie isoform van het prion proteïne en veroorzaker van de ziekte) zelf. Scrapie gaat doorgaans gepaard met een hoge morbiditeit binnen een kudde (uiteraard afhankelijk van het PRNP genotype van de dieren). Eens de dieren symptomen vertonen is de ziekte steeds dodelijk.	OIE, 2016
<i>Paenibacillus larvae</i> (Amerikaans vuilbroed)		4	4	Apis		
<i>Brucella abortus</i>	4	4	4	<i>Bos spp., Ovis spp., Capra spp.</i>		
<i>Brucella melitensis</i>	4	4	4	<i>Bos spp., Ovis spp., Capra spp.</i>		
<i>Melissococcus plutonius</i> (Europees vuilbroed)		4	4	Apis		
Mycoplasma gallisepticum		4	4	Gallus gallus, Meleagris gallopavo	De infectie veroorzaakt hoge morbiditeit en veel economische schade. De mortaliteit is doorgaans relatief laag. Vooral bij kalkoenen en jonge kippen kan de mortaliteit echter hoog oplopen. Er kan een groot verschil zijn tussen stammen op	OIE Terrestrial Manual, 2018

					het vlak van infectieus vermogen en virulentie.	
<i>Salmonella gallinarum</i>		4	4	<i>Gallus gallus</i>		
<i>Salmonella pullorum</i>		4	4	<i>Gallus gallus</i>		
<i>Bonamia ostreae</i>		4	4	<i>Ostrea</i> spp., <i>Crassostrea</i> spp.		
<i>Bonamia exitiosa</i>		4	4	<i>Ostrea</i> spp., <i>Crassostrea</i> spp.		
<i>Acarapis woodi</i>		4	4	Apis		
<i>Marteilia refringens</i>		4	4	<i>Ostrea</i> spp.		
Perkinsus marinus		2	2	Crassostrea spp.	Mortaliteit en symptomen zijn sterk afhankelijk van de getroffen oester species. Vooral <i>Crassostrea virginica</i> is zeer gevoelig. In Europa worden echter vooral oesters behorende tot de species <i>Ostrea edulis</i> en <i>Crassostrea gigas</i> gecultiveerd. Deze zijn weinig tot niet gevoelig	ICES (2011); Smolowitz, 2013
<i>Mikrocytos mackini</i>		4	4	<i>Ostrea</i> spp., <i>Crassostrea</i> spp.		
Tropilaelaps spp.		3	3	Apis	Exoot die een gelijkaardig ziektebeeld geeft als <i>Varroa</i> . Zorgt op zichzelf meestal niet voor mortaliteit, maar eerder in combinatie met andere factoren (pathogenen, pesticiden).	ANSES; de Guzman et al., 2017; OIE Terrestrial Manual, 2018
Nosema spp.		3	3	Apis	Komt frequent voor en zorgt op zichzelf meestal niet voor mortaliteit, maar eerder in combinatie met andere factoren (pathogenen, pesticiden).	
<i>Aethina tumida</i>		4	4	Apis		
<i>Aphanomyces invadans</i> / <i>A. piscicida</i> (veroorzaker van het Epizoötisch ulceratief syndroom)		4	4	Genera: Catla, Channa, Labeo, Mastacembelus, Mugil, Puntius en		

				Trichogaster	
Aujeszky virus		4	4	Suidae	
Caprine Arthritis Encephalitis (CAE) virus		3	3	Capra spp.	Na een infectie blijft het virus lange tijd persistent aanwezig. Het duurt vaak jaren vooraleer klinische symptomen zichtbaar zijn. Het ziektebeeld is voornamelijk gekenmerkt door een langzaam voortschrijdende vermagering en uiteindelijk sterfte. Een behandeling is niet mogelijk. Geiten met klinische verschijnselen sterven in de regel binnen een paar maanden.
Enzoötisch bovine leucose virus		4	4	Bos spp.	Dertig tot zeventig procent van de geïnfecteerde dieren ontwikkelt een persisterende lymfocytose, meestal zonder verdere uitwendige symptomen. Minder dan 10% van de geïnfecteerde runderen ontwikkelt lymfoïde tumoren op oudere leeftijd. Het virus speelt echter een rol in immunologische dysfuncties en een veralgemeend minder goed presteren van de dieren.
Hoogpathogeen Aviaire influenza virus	4	4	4	Aves	
Klassieke varkenspestvirus		4	4	Suidae	
Rabiës virus	4	4	4	Carnivora, Bovidae, Suidae, Equidae, Cervidae, Camelidae	
Visnae Maedi virus		3	3	Ovis spp.	Persisterende virusinfectie bij schapen. De aandoening heeft een viertal verschijningsvormen: de longvorm (maedi), de hersenvorm (visna), de uivorm en de gewrichtsvorm. Vooral de longvorm gaat gepaard met een hoge mortaliteit. De morbiditeit op een besmet bedrijf is vaak zeer hoog. Er is geen behandeling voor de ziekte.

Infectieuze hematopoïetische necrose virus		4	4	<i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Perca fluviatilis</i>	
Virale hemorrhagische septicemie virus		4	4	<i>Clupea</i> spp., <i>Coregonus</i> ssp., <i>Esox lucius</i> , <i>Melanogrammus aeglefinus</i> , <i>Gadus macrocephalus</i> , <i>Gadus morhua</i> , <i>Oncorhynchus</i> spp., <i>Osos mustelus</i> , <i>Salmo trutta</i> , <i>Scophthalmus maximus</i> , <i>Sprattus sprattus</i> , <i>Thymallus thymallus</i> , <i>Paralichthys olivaceus</i> , <i>Salmo marmoratus</i> , <i>Salvelinus namaycush</i> , <i>Labridae</i> spp., <i>Cyclopteridae</i> spp.	
Blauwtong virus		4	4	<i>Bos</i> spp., <i>Ovis</i> spp., <i>Capra</i> spp.	Blauwtong is vooral een klinische aandoening bij schapen waarbij de mortaliteit hoog kan oplopen. Runderen en geiten worden eerder incidenteel klinisch ziek, uitz. bij serotype 8, dat in Noord-Europa heeft gecirculeerd. Het klinisch beeld wordt gekenmerkt door een (ernstige) catarrale ontsteking van de mond, neus en darmen, en kreupelheid door ontsteking van de kroonranden en lederhuid. Maclachlan, 2011

Koï herpes virus (KHV)		4	4	<i>Cyprinus spp.</i>		
Bovine Virale Diarree (BVD) virus		4	4	<i>Bos spp.</i>	Bij een transiënte infectie ontstaat een veralgemeend ziektebeeld, hoewel subklinische infecties vaak voorkomen. Afhankelijk van de virulentie van het BVDV-type ontstaan variërende verschijnselen van mild tot ernstig met hoge mortaliteit. Na een intra-uteriene infectie met een niet-cytopathogeen biotype ontstaat een persistente infectie. Bij dieren met een dergelijke persistente infectie met een niet-cytopathogeen biotype, zal bij infectie met een cytopathogeen biotype mucosal disease optreden. Mucosal disease (BVD-MD) is een ernstige vorm van BVD met hoge mortaliteit. Er is een verevorderd eradicationprogramma in België.	OIE Terrestrial Manual, 2018
Infectieuze Boviene Rhinotracheitis (IBR) virus		4	4	<i>Bos spp.</i>	Alhoewel het merendeel van de infecties symptomloos verlopen, kan een IBR-uitbraak in een koppel runderen dat niet is gevaccineerd leiden tot forse schade als gevolg van sterfte, verminderde melkproductie, vruchtbaarheidsstoornissen en verwerpen. Na besmetting is een rund levenslang virusdrager. Het dier kan het virus opnieuw uitscheiden in geval van stress of immunodepressie. Er is een verevorderd eradicationprogramma in België.	OIE Terrestrial Manual, 2018
Epizoötische hematopoïetische necrose virus		4	4	<i>Oncorhynchus mykiss Perca fluviatilis</i>		
Yellow head virus		4	4	<i>Penaeus spp.</i>		
Taura syndroom virus		4	4	<i>Penaeus spp.</i>		
Infectieuze zalm anemie virus		4	4	<i>Oncorhynchus mykiss, Salmo salar, Salmo trutta</i>		

Wittevlekkenvirus		4	4	Decapoda		
Chronisch Bijen Paralyse virus		3	3	Apis	Veroorzaakt een paralyse waarbij de bijen niet kunnen vliegen, misvormd zijn en trillen. De mortaliteit bij aangetaste bijen is 100%. Het virus kan op zichzelf tot een verlies van de kolonie leiden, maar vaak is het ziektebeeld subklinisch of zijn er slechts een beperkt aantal bijen aangetast.	Rivière et al., 2010
Schmallenberg virus		3	3	Bos spp., Ovis spp., Capra spp.	Het virus veroorzaakt een milde ziekte bij volwassen dieren gekenmerkt door koorts, diarree en productiedaling. Veel infecties verlopen subklinisch. Bij infectie tijdens de dracht worden misvormde dieren geboren.	Tarlinton et al., 2012
Varroa destructor		4	4	Apis		
Boviene Spongiforme Encephalopathie (prion)	4	4	4	Bos spp.		
Coxiella burnetii (detectie)	4	2	4	Bos spp.	De belangrijkste klinische verschijnselen bij herkauwers zijn voortplantingsstoornissen, zoals onvruchtbaarheid, doodgeboorte, abortus, endometritis en mastitis. Bij runderen verloopt de infectie zeer vaak asymptomatisch. Een infectie kan bij de mens symptomeloos verlopen maar ook gepaard gaan met griepachtige verschijnselen of ernstiger klachten zoals longontsteking, leverontsteking en endocarditis waarbij voornamelijk de hartkleppen zijn aangetast.	Eldin et al., 2017; Melenotte et al, 2020
Coxiella burnetii (detectie)	4	4	4	Ovis spp., Capra spp	De belangrijkste klinische verschijnselen bij herkauwers zijn voortplantingsstoornissen, zoals onvruchtbaarheid, doodgeboorte, abortus, endometritis en mastitis. Op naïeve schapen- en geitenbedrijven kan de morbiditeit hoog oplopen waarbij vooral bij abortus grote hoeveelheden kiemen worden uitgescheiden. Een infectie kan bij de mens symptomeloos verlopen maar ook gepaard gaan met griepachtige	Eldin et al., 2017; Melenotte et al, 2020

					verschijnselen of ernstiger klachten zoals longontsteking, leverontsteking en endocarditis waarbij voornamelijk de hartkleppen zijn aangetast.	
Profiel FREE vuilbroed		4	4	Apis		
Screening bijenvirussen		3	3	Apis		

* de hoogste score van de quotering van schadelijke effecten voor de dierengezondheid en volksgezondheid wordt aangehouden voor de globale quotering van schadelijke effecten